

Sygn.akt I Ca 251/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2014r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Nowaczyński

Sędziowie: SO Aleksandra Ratkowska (spr.)

SO Teresa Zawistowska

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2014r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) (...) (...)259

w W.

przeciwko L. W. (1) i E. W. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 18 czerwca 2014r., sygn.akt I C 646/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanych L. W. (1) i E. W. (1) solidarnie na rzecz powoda (...) (...) (...)259 w W.kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygnatura akt I Ca 251/14

UZASADNIENIE

W dniu 28 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy w Ostródzie uwzględniając powództwo (...) (...) w W.wydał w postępowaniu nakazowym nakaz zapłaty, którym zasądził solidarnie od pozwanych L. W. (2) i E. W. (2) na rzecz powoda kwotę 32.182,65 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 września 2013 roku do dnia zapłaty i kosztami postępowania w kwocie 2.820,00 zł.

Pozwani wnieśli zarzuty od tego nakazu domagając się jego uchylenia w całości i oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów procesu.

Sąd Rejonowy w Ostródzie wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014r. utrzymał w całości wydany w sprawie nakaz zapłaty i wstrzymał wykonanie tego nakazu do czasu uprawomocnienia się orzeczenia.

Wyrok zapadł na podstawie następujących ustaleń, wniosków i przepisów prawa:

W dniu 24 sierpnia 2007 roku L. W. (1) zawarł z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną umowę kredytu obrotowego nieodnawialnego w wysokości 100.000 zł z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej. Kredyt został udzielony na czas określony od dnia 24 sierpnia 2007 roku do dnia 01 sierpnia 2010 roku z oprocentowaniem w stosunku rocznym według zmiennej stopy procentowej; stopa procentowa jest równa wysokości stawki referencyjnej, powiększonej o marżę banku i określona została w § 4 pkt. 2 – 7 umowy. Za czynności związane z udzieleniem i obsługą kredytu strony przewidziały pobieranie prowizji i opłat bankowych w wysokości określonej w „Taryfie prowizji i opłat bankowych (...) S.A.”, stanowiącej załącznik do umowy. Jednocześnie strony przewidziały, że niespłacenie w terminie kredytu spowoduje natychmiastową wymagalność niespłaconej kwoty kredytu, która stanie się zadłużeniem przeterminowanym. Od zadłużenia przeterminowanego pozwani zobowiązali się spłacić odsetki za okres od dnia, w którym powinna nastąpić spłata do dnia poprzedzającego dokonanie spłaty, według zmiennej stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych, określonej w uchwale Zarządu (...) S.A. obowiązującej w okresach, za które oprocentowanie jest naliczane i podanej do wiadomości klientom w (...) S.A. udostępnionych w lokalach oddziałów. Spłaty miały następować co miesiąc do dnia pierwszego każdego miesiąca, poczynając od dnia 1 października 2007 roku do dnia 1 sierpnia 2010 roku. Kwota spłaty pierwszych 34 rat została określona w wysokości po 2.860 zł każda, a ostatnia rata w wysokości 2.760,00 zł. Kredyt został zabezpieczony hipoteką kaucyjną, cesją praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości i wekslem in blanco.

W dniu 24 sierpnia 2007 roku pozwani podpisali deklaracje wekslową, w której oświadczyli, iż w razie niedotrzymania terminów spłaty wynikających z zawartej umowy (...) S.A. ma prawo wypełnić weksel w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu wystawcy wobec (...) S.A. z tego tytułu łącznie z odsetkami, prowizją i kosztami oraz weksel może opatrzyć datą płatności według swojego uznania, zawiadamiając wystawcę listem poleconym najpóźniej na siedem dni przed terminem płatności. Jako miejsce płatności weksla strony oznaczyły (...) S.A. Oddział 1 w M..

Pozwani nie zapłacili części 28 raty i pozostałych siedmiu ostatnich rat (od 29 raty do 35 raty).

W dniu 3 lutego 2011 roku (...) S.A. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), w którym stwierdził, iż pozwani mają w stosunku do (...) S.A. wymagalne zadłużenie z tytułu ww. umowy w zakresie należności głównej w wysokości 19.586,66 zł, w zakresie odsetek od zadłużenia przeterminowanego liczonego wg. zmiennej stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych, określonej w uchwale Zarządu (...) S.A. obowiązującej w okresie od 30 listopada 2010 roku do 02 lutego 2011 roku w wysokości 922,58 zł i dalsze należne odsetki liczone w stosunku rocznym od dnia 03 listopada 2011 roku od kwoty należności głównej.

W dniu 22 lutego 2011 roku (...) S.A. wystąpił o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) z dnia 3 lutego 2011 roku sądowej klauzuli wykonalności. Postanowieniem z dnia 1 marca 2011 roku Sąd Rejonowy w Ostródzie w sprawie I Co (...) nadał temu tytułowi roku klauzulę wykonalności.

W dniu 14 listopada 2011 roku (...) S.A. złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, domagając się ściągnięcia od dłużników na jego rzecz kwoty 19.586,66 zł z tytułu należności głównej, kwoty 4.426,71 zł z tytułu odsetek, kwoty 115,68 zł z tytułu kosztów oraz wniósł o ściąganie dalszych należnych od należności głównej odsetek liczonych od dnia 14 listopada 2011 roku według zmiennej stopy procentowej, która na dzień 14 listopada 2011 roku wynosiła 24,00%. Wniosek egzekucyjny został złożony u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie A. R. (1), który wszczął i prowadził przeciwko pozwanym postępowanie egzekucyjne pod sygn. akt Km (...).

W dniu 9 grudnia 2011 roku (...) S.A. sprzedał powodowi (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. wierzytelność przysługującą mu od pozwanych, a wynikającą z umowy kredytu obrotowego nieodnawialnego nr (...) – (...) / I. / (...) wraz z zabezpieczeniem w postaci weksla i prawem do naliczania odsetek. Jako dzień przeniesienia wierzytelności strony wskazały dzień 14 grudnia 2011 roku.

(...) S.A. w dniu 01 lutego 2012 roku indosował weksel in blanco wystawiony przez pozwanych, a stanowiący zabezpieczenie umowy kredytu zawartego z pozwanymi i wydał go powodowi.

Dotychczasowy wierzyciel cofnął wniosek egzekucyjny w sprawie s Km (...) i postanowieniem z dnia 22 lutego 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie A. R. (1)umorzył prowadzone postępowanie egzekucyjne i zwrócił wierzycielowi tytuł egzekucyjny.

W dniu 13 września 2013 roku powód wypełnił weksel na kwotę 32.182,65 zł i wezwał pozwanych do wykupu weksla z terminem płatności ustalonym na dzień 27 września 2013 roku. Pozwani weksla nie wykupili.

W dniu 22 stycznia 2014 roku powód wystawił wyciąg z Ksiąg Rachunkowych (...) i Ewidencji Analitycznej na kwoty :

- kapitału 19.586,66 zł,

- odsetek naliczonych zgodnie z umową z dnia 24.08.2007 roku przez poprzedniego wierzyciela według zmiennej stopy procentowej szczegółowo określonej w umowie od kwoty należności głównej od dnia 30 listopada 2010 roku do dnia 13 grudnia 2011 roku – 4.800,19 zł,

- odsetek naliczonych przez powoda od należności głównej 19.586,66 zł według zmiennej stopy procentowej szczegółowo określonej w ww. umowie kredytowej od dnia 14 grudnia 2011 roku do dnia 22 stycznia 2014 roku – 8.684,67 zł.

Ustaień faktycznych dokonano na podstawie przedstawionych przez strony dokumentów i zeznań świadków, których prawdziwość i wiarygodność nie zostały podważone. W szczególności treść umowy kredytowej i porozumienia wekslowego nie budziły wątpliwości.

Roszczenie pozwu opierało się na zobowiązaniu wekslowym - z weksla in blanco nabytego przez powoda przed jego wypełnieniem. Zgodnie z umową sprzedaży wierzytelności jej przedmiotem była między innymi sprzedaż wierzytelności wraz ze wszystkimi zabezpieczeniami przysługującej względem pozwanych z umowy kredytu obrotowego nieodnawialnego z dnia 24.08.2007 roku zabezpieczonej wekslem in blanco.

Weksel in blanco może być przedmiotem obrotu na podstawie przepisów prawa cywilnego (przelew wierzytelności połączony z wydaniem dokumentu), a następnie wypełniony przez nabywcę i przedstawiony do wykupu z uzyskaniem tytułu do dochodzenia roszczenia z weksla w razie braku zapłaty dłużnika, przy czym nabycie weksla przed wypełnieniem wywołuje skutki "zwykłej cesji", a jego uzupełnienie jest prawidłowe, jeśli dokona go uprawniony podmiot, przy czym w następstwie tego uzupełnienia nie może on uzyskać więcej praw niż jego poprzednik..

Ponieważ w sprawie sporna była treść porozumienia, sąd dokonał jej wykładni, stosując ogólną zasadę wyrażoną w art. 353¹ k.c., zgodnie z którą strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości stosunku, ustawie, zasadom współżycia społecznego. Sąd dokonał oceny zarzutu pozwanych wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem zgodnie z regułami interpretacyjnymi oświadczeń woli wyrażonymi w art. 65 k.c., które stosuje się do interpretacji porozumienia wekslowego (np. wyroki SN: z dnia 28 maja 1998 r., II CKN 531/97, OSN 1999, nr 1, poz. 13 oraz z dnia 17 czerwca 1999 r., I CKN 51/98, OSN 2000, nr 2, poz. 27) i piśmiennictwie. Analiza zapisów porozumienia wekslowego w tym w szczególności pkt. 2 deklaracji wekslowej z dnia 24 sierpnia 2007 roku nie wykazała, iż zamiarem pozwanych było ograniczenie osób uprawnionych do wypełnienia weksla tylko do (...) S.A. wyłączając tym samym możliwość jego wypełnienia przez inne osoby. Zdaniem Sądu z faktu samego imiennego udzielenia odbiorcy weksla in blanco upoważnienia do jego uzupełnienia nie można wywodzić woli stron do stworzenia zakazu możliwości przeniesienia uprawnienia do jego uzupełnienia na inny podmiot (wyrok SN z dnia 21.09.2006 roku I CSK 130/06). Potwierdzeniem takiego ograniczenia nie jest również wskazanie, jako miejsca płatności weksla (...) S.A." Ciężar dowodu zawarcia umowy regulującej sposób wypełnienia weksla oraz wypełnienia weksla niezgodnie z umową ciąży na wekslowo zobowiązanym (orzeczenia SN:

z dnia 24 lutego 1928 r., I C (...), Z. O.. SN 1928, poz. 40; z dnia 12 stycznia 1934 r., C (...), (...)1935, s. 207; T. K., W. O., Prawo..., s. 46; I. R., Prawo..., s. 203; A.D. S., Instytucja..., s. 295).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności treść weksla oceniana pod kątem porozumienia wekslowego skutkowała wnioskiem, że pierwotny wierzyciel wekslowy był uprawniony do przeniesienia praw z weksla, a jego nabywca miał prawo weksel uzupełnić zgodnie z porozumieniem. Podniesione przez pozwanych zarzuty wekslowe okazały się nieskuteczne - weksel został wypełniony prawidłowo, ponieważ zaistniały wszystkie określone w deklaracji okoliczności uzasadniające jego wypełnienie. Weksel zawiera wszystkie niezbędne do jego ważności elementy określone art. 1 i art. 101, art. 102 prawa wekslowego. Weksel w chwili przedstawienia go do zapłaty miał wszystkie cechy ważności. Zobowiązanie, które weksel zabezpieczał było skuteczne i wymagalne, a pozwani nie uregulowali go po otrzymaniu wezwania do zapłaty. Powód uzupełnił weksel przed upływem terminu określonego przez strony w deklaracji.

Zarzuty pozwanych oparte na stosunku podstawowym polegające na podważeniu przez pozwanych zarówno istnienia, jak i rozmiaru zobowiązania wekslowego (art. 10 Prawa wekslowego) doprowadziły do tzw. przeniesienia sporu z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2008 r., IV CSK 65/08, Lex nr 453032; z 9 stycznia 2004 r., IV CK 331/02, Lex nr 599559; z 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997/9/124 oraz uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/96, OSNC 1968/5/79 - zasada prawna). W przypadku wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty opartego na wekslu, możliwość obrony pozwanego wynika z łączności między zobowiązaniem z weksla gwarancyjnego in blanco, a zobowiązaniem ze stosunku podstawowego; bezpodstawność roszczenia cywilnoprawnego pociąga za sobą bezpodstawność roszczenia opartego na wekslu. Nie można natomiast utożsamiać skonkretyzowania roszczenia z ciężarem dowodzenia istnienia wierzytelności, gdyż w procesie wekslowym dowód przeciwny, a więc nieistnienia wierzytelności, zostaje przerzucony na dłużnika, a to w związku z domniemaniem istnienia wierzytelności, które powstała na skutek wystawienia i wydania weksla (uzasadnienie uchwały SN z dn. 7 stycznia 1967, III CZP 19/66, OSNC 1968, poz. 79).

Niezasadny okazał się podniesiony przez pozwanych zarzut przedawnienia wierzytelności w dniu 1 sierpnia 2013 roku. Zgodnie z umową kredytową termin wymagalności ostatniej raty przypadał na dzień 1 sierpnia 2010 rok. Pozwani nie zapłacili siedmiu ostatnich rat, nie wywiązują się z zobowiązania od dnia 1 stycznia 2010 roku (28 ratę płatną do dnia 1 stycznia 2010 roku pozwani zapłacili częściowo). Mimo to bank umowę wypowiedział dopiero pismem z dnia 18 listopada 2010 roku, doręczonym pozwanym w dniu 22 listopada 2010 roku. Tym samym trzyletni okres przedawnienia przy przyjęciu najkorzystniejszego dla pozwanych wariantu rozpoczął swój bieg dla poszczególnych rat odpowiednio od dnia 2 stycznia 2010 roku, co do części raty i odpowiednio co do całości pozostałych rat od dnia 2 lutego 2010 roku, od dnia 2 marca 2010 roku i tak co miesiąc do dnia 2 sierpnia 2010 roku. Ostatecznie całe roszczenie uległoby przedawnieniu, gdyby powód nie podjął żadnych działań wydobyczych do dnia 1 sierpnia 2013 roku, jednakże poprzednik prawny powoda podjął działania, które spowodowały przerwanie biegu terminu przedawnienia w dniu 22 listopada 2011 roku składając do Sądu Rejonowego w Ostródzie wniosek o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, a następnie po uzyskaniu tytułu wykonawczego w dniu 9 marca 2011 roku złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Nawet gdyby przyjąć za uzasadnione twierdzenia pozwanych, iż cofnięty przez wierzyciela wniosek egzekucyjny nie wywołuje skutków prawnych związanych z jego wniesieniem, w tym nie przerywa biegu terminu przedawnienia, to do przedawnienia wierzytelności powoda nie doszło. Termin przedawnienia rozpoczął na nowo swój bieg w dniu 09 marca 2011 roku. W tych okolicznościach trzyletni termin przedawnienia upłynął by z dniem 9 marca 2014 roku, lecz powód wniósł pozew w niniejszej sprawie w dniu 21 lutego 2014 roku i roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu.

W zakresie zarzutu pozwanych nieudowodnienia wysokości roszczenia oraz wpisania sumy wekslowej nie odpowiadającej rzeczywistemu zadłużeniu pozwanych należy wskazać, iż pozwani stawiając ten zarzut nie doprecyzowali go, w szczególności nie wyjaśnili, czy kwestionują tylko należność główną czy tylko odsetki wynikające z bte czy też całą kwotę dochodzoną pozwem, na którą składają się kwota należności głównej wraz z odsetkami. Pozwani nie przedłożyli też żadnych dowodów. Okoliczność ta jest o tyle istotna, iż kwota wskazana jako należność główna – 19.586,66 zł i kwota odsetek - 4.800,19 zł, była niekwestionowana przez pozwanych do dnia złożenia sprzeciwu.

Pozwani pod koniec roku 2011 otrzymali od komornika zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, którym zostali poinformowani o wysokości należności głównej, wysokości odsetek i kosztów. Pomimo to pozwani nie złożyli ani zażalenia na nadanie klauzuli wykonalności bte, ani skargi na czynności komornika. Tym samym należy przyjąć, iż kwoty wskazane w prawomocnym postanowieniu Sądu Rejonowego w Ostródzie wydanym w sprawie I Co (...) oraz w urzędowych dokumentach wydanych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie A. R. w sprawie Km (...) są naliczone prawidłowo i dopowiadają rzeczywistemu zadłużeniu pozwanych. Pozostała kwota stanowiąca sumę wekslową tj. ponad 19.586,66 zł i 4.800,19 zł jest jedynie dalszymi odsetkami naliczonymi zgodnie z umową i bte oraz postanowieniem Sądu I Co (...)

Odsetki od kwoty 19.586,66 zł liczone zgodnie z umową według zmiennej stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych, określonej w uchwale Zarządu (...) S.A. obowiązującej w okresach, za które oprocentowanie jest naliczane w wysokości 20 % od dnia 30.11.2010 do dnia 20.01.2011 roku i wysokości 21 % od dnia 21.01.2011 roku do dnia 22.01.2011 roku wynoszą 922,58 zł, dalsze odsetki od tej kwoty liczone za okres od dnia 03.02.2011 roku do dnia 13.12.2011 roku wynoszą 3.879,23 zł. W sumie wysokość należnych odsetek liczonych według zmiennej stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych, określonej w uchwale Zarządu (...) S.A. obowiązującej w okresach, za które oprocentowanie zostało naliczane łącznie za okres od dnia 30.11.2010 roku do dnia 13.12.2011 roku (do dnia sprzedaży wierzytelności) wynosi 4.801,81 zł (922,58 zł plus 3.879,23 zł) i jest zgodna z kwotą wskazaną w W. z Ksiąg Rachunkowych Funduszu Sekurytyzacyjnego i Ewidencji Analitycznej pod pozycją „odsetki naliczone przez poprzedniego wierzyciela. Dalsze odsetki naliczone zostały zgodnie z umową według wskazanych w umowie stóp procentowych od należności głównej 19.586,66 zł od dnia 14.12.2011 roku do 22.01.2014 roku i wynoszą kwotę – 8.684,67 zł. Łącznie wszystkie odsetki zamykają się kwotą 13.486,48 zł (4.801,81 zł plus 8.684,67 zł). Reasumując należy wskazać, iż kwota wskazana jako suma wekslowa została ustalona prawidłowo. Kwota wskazana na wekslu jest to kwota niższa, gdyż stanowi ona sumę ww. należności głównej i odsetek naliczonych zgodnie z umową do dnia wypełnienia wezwania do wykupu weksla tj. do dnia 13.09.2013 roku.

Mając powyższe na uwadze w oparciu o cytowane przepisy i art. 496 kpc. sąd orzekł jak w pkt. I wyroku.

Sąd orzekł jak w pkt. II wyroku w oparciu o art. 492 § 3 kpc.

W apelacji od tego wyroku pozwani zaskarżyli go w całości, zarzucając:

- naruszenie art.233§1 kpc w zw. z art.65§1 kc poprzez wadliwe przyjęcie, że deklaracja wekslowa nie zawierała ograniczeń dotyczących podmiotów uprawnionych do wypełnienia weksla in blanco w sytuacji, gdy treść deklaracji wekslowej pozwalała przyjąć, że pozwani upoważnili do uzupełnienia weksla jedynie kredytujący bank,
- naruszenie art.123§1 pkt 1 kc poprzez niewłaściwą wykładnię i zastosowanie wyrażające się w przyjęciu, iż wniosek o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerwał bieg przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego w sytuacji, gdy wniosek taki nie jest czynnością przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia, a nadto jej skutek powinien być uznany za zniweczony wobec późniejszego cofnięcia wniosku egzekucyjnego;
- naruszenie art.232 zd.2 w zw. z art.6 kc poprzez dopuszczenie dowodów niezawnioskowanych przez stronę powodową i oparcie na tych dowodach ustaleń co do biegu terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego oraz prawidłowości uzupełnienia weksla w sytuacji, gdy powód będący podmiotem profesjonalnym i reprezentowanym przez zawodowego pełnomocnika miał możliwość zgłoszenia przedmiotowych dowodów , a tego nie uczynił.

W uzasadnieniu tych zarzutów skarżący akcentował, iż weksel in blanco może być przedmiotem obrotu jeszcze przed wypełnieniem , a nabycie takiego weksla wywołuje skutki „zwykłej cesji”; uzupełnienie weksla jest prawidłowe jeżeli dokona go uprawniony i gdy treść weksla po uzupełnieniu odpowiada porozumieniu wekslowemu. Przypomnił, iż w deklaracji wekslowej pozwanych jako podmiot uprawniony wskazano (...) SA i właściwa wykładnia deklaracji powinna skutkować, że powód nie był uprawniony do uzupełnienia weksla. Kwestionował stanowisko Sądu pierwszej instancji

co do tego, że suma wekslowa odpowiada faktycznemu zadłużeniu pozwanych, a wywody i wyliczenia w tym zakresie oparte zostały na dowodach dopuszczonych przez sąd z urzędu.

Pozwani domagali się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie w całości nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2014r. i oddalenie powództwa w całości względnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, a ponadto zasądzenia od powoda kosztów procesu za obie instancje.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanych na jego rzecz kosztów procesu za drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako nieuzasadniona nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy prawidłowość ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Rejonowy w zakresie zawarcia przez pozwanego L. W. (2) umowy kredytu z poprzednikiem prawnym powoda i jej treści oraz udzielonego zabezpieczenia w postaci wystawienia weksła własnego in blanco przez kredytobiorcę i jego małżonkę E. W. (2). Te okoliczności pozostawały bezsporne i wynikają one w sposób jednoznaczny z dołączonych do pozwu dokumentów, toteż mogły zostać uznane za własne ustalenia Sądu Okręgowego i stanowić podstawę jego rozstrzygnięcia.

Przedstawione w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego i procesowego nie dawały podstaw do odmiennej oceny prawnej ustalonego w sprawie stanu faktycznego, gdyż zasługiwała ona na akceptację.

L. W. (2) i E. W. (2) na zabezpieczenie roszczeń kredytodawcy wystawili weksel własny spełniający wymogi określone w art.101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. Prawo wekslowe (Dz.U.1936.37282 ze zm.); był to weksel in blanco. Równocześnie w deklaracji wystawców weksła zawarte zostały uzgodnione warunki wypełnienia weksła. Pozwani wyrazili zgodę – w razie niedotrzymania terminów spłaty wynikających z umowy kredytu - na wypełnienie weksła w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu wystawcy wobec (...) SA łącznie z odsetkami, prowizją i kosztami oraz opatrzenia datą płatności według uznania. Dokument ten nabiera szczególnego znaczenia w okolicznościach niniejszej sprawy, gdzie doszło do przeniesienia weksła przed jego uzupełnieniem, o czym będzie mowa w dalszej kolejności. W tym miejscu natomiast odeprzeć należy zarzut, iż treść deklaracji wekslowej pozwanych a limine zawierała ograniczenie do wypełnienia weksła przez inny podmiot niż (...) Bank SA. Przeniesienie weksła in blanco może nastąpić przez proste wręczenie, przez indos, zarówno przed uzupełnieniem weksła, jak i po jego uzupełnieniu, jeżeli wystawca weksła nie zakazał jego indosowania lub przez umowę przelewu wierzytelności. Weksel powinien być przenoszony łącznie z deklaracją, a nabywca weksła, który go uzupełnia, powinien zrobić to zgodnie z treścią deklaracji. Na wekslu in blanco można umieścić klauzulę „nie na zlecenie” lub równoznaczną, uniemożliwiającą przeniesienie praw z weksła przez indos. Z uwagi na bezwarunkowy charakter zobowiązania wekslowego nie ma natomiast możliwości umieszczenia na wekslu klauzuli zakazującej całkowicie zbywania praw z weksła. W grę może wchodzić pozawekslowe zobowiązanie się przez posiadacza weksła, iż nie przeniesie weksła w żadnej formie, jednakże umowa taka ma znacznie jedynie pomiędzy jej stronami (por. Komentarz do art.10 prawa wekslowego I.Heropolitańska, Lex).

Nie można nie zgodzić się z pozwanymi, iż obrót wekslem in blanco przed jego wypełnieniem wywołuje skutki „zwykłej cesji” z takimi konsekwencjami, że uzupełnienie weksła musi nastąpić przez osobę uprawnioną i zgodnie z porozumieniem wekslowym. W kontekście wcześniej przedstawionych uwag uprawnionym w tym wypadku jest nabywca wierzytelności, gdyż przeniesienie praw z weksła miało swoją podstawę właśnie w umowie przelewu wierzytelności zawartej pomiędzy powodem i (...) SA w W. w dniu

9 grudnia 2011r. W przywoływanym przez skarżących wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004r. II CK 499/03 wyraźnie wskazano na wstępie uzasadnienia na bezpodstawność stanowiska o nieprzenoszalności weksła gwarancyjnego in blanco. Weksel taki może być przedmiotem obrotu, i to także przed wypełnieniem, a kwestię tę rozważać należy nie w aspekcie samej dopuszczalności przeniesienia weksła, ale w aspekcie skutków owego

przeniesienia. Skutki te oznaczają konieczność wypełnienia weksla zgodnie z porozumieniem wekslowym i tylko w zakresie kwoty należności przysługującej cedentowi.

W wyroku z dnia 2 lutego 2006r. II CK 392/05 (Lex nr 607106) wskazał Sąd Najwyższy, iż wypełnienie weksla in blanco może być tylko wówczas uważane za niezgodne z wolą dłużnika, jeżeli sprzeciwia się ono wyraźnie oświadczonej wobec wierzyciela woli dłużnika, a taka okoliczność nie została w sprawie wykazana. W uzasadnieniu cyt. orzeczenia podkreślono też, iż przysła wierzycielowi z weksla i blanco jest powszechnie uważana za przenaszalną. Weksel in blanco może być przedmiotem obrotu na podstawie przepisów prawa cywilnego (przelew wierzycielności połączony z wydaniem dokumentu), a następnie wypełniony przez nabywcę i przedstawiony do wykupu z uzyskaniem tytułu do dochodzenia roszczenia z weksla w razie braku zapłaty dłużnika; nabycie weksla przed wypełnieniem wywołuje skutki "zwykłej cesji". Uzupełnienie weksla jest prawidłowe, jeśli dokona go uprawniony podmiot, przy czym w następstwie tego uzupełnienia nie może on uzyskać więcej praw niż jego poprzednik i o tyle obieg niewypełnionego weksla różni się od zasad prawa wekslowego. W przedmiotowej sprawie oznacza to zatem wstąpienie powoda w dotychczasową sytuację prawną dotychczasowego wierzyciela pozwanego. Innymi słowy, wypełnienie weksla przez powoda mogło nastąpić tylko w takim zakresie, jaki był objęty porozumieniem pomiędzy pozwanymi a ich pierwotnym wierzycielem.

Wierzyciel, który dochodzi wierzycielności wekslowej (zarówno remitent jak i nabywca weksla) - w zasadzie nie musi wykazywać podstawy prawnej swego żądania, a może poprzestać na przedłożeniu weksla. Zobowiązanie wekslowe (również z weksla in blanco) ma bowiem samodzielny i abstrakcyjny charakter i jest niezależne od podstawy prawnej jego zaciągnięcia, z tym że w relacji pomiędzy wystawcą weksla a remitentem owa abstrakcyjność ulega znaczącemu osłabieniu. Mianowicie, w razie braku możliwości sformułowania skutecznych zarzutów wekslowych (kwestionowania ważności weksla, np. na podstawie art. 101 i 102 Prawa wekslowego), wystawca weksla in blanco może podnieść przeciwko remitentowi zarzuty oparte na stosunku podstawowym i podważać zarówno istnienie, jak i rozmiar zobowiązania wekslowego (art. 10 Prawa wekslowego). Prowadzi to do tzw. przeniesienia sporu z płaszczyzny stosunku wekslowego na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2008 r., IV CSK 65/08, Lex nr 453032; z 9 stycznia 2004 r., IV CK 331/02, Lex nr 599559; z 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997/9/124 oraz uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/96, OSNC 1968/5/79 - zasada prawna). W przypadku wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty opartego na wekslu, możliwość obrony pozwanego wynika z łączności między zobowiązaniem z weksla gwarancyjnego in blanco a zobowiązaniem ze stosunku podstawowego. Łączność ta przejawia się nie tylko w tym, że zaspokojenie jednego powoduje wygaśnięcie drugiego, lecz także w tym, że bezpodstawność roszczenia cywilnoprawnego pociąga za sobą bezpodstawność roszczenia opartego na wekslu. Stosunek cywilnoprawny zatem rozstrzyga o tym, czy i w jakim zakresie istnieje po stronie dłużnika zobowiązanie wekslowe zaciągnięte wobec wierzyciela w celu zabezpieczenia wierzycielności cywilnoprawnej (por.: uzasadnienie uchwały SN z dn. 24 kwietnia 1972 r., III PZP 17/70, OSNCP 1973, poz. 72). Nie można utożsamiać skonkretyzowania roszczenia z ciężarem dowodzenia istnienia wierzycielności. Zaznaczyć wypada, że w procesie wekslowym dowód przeciwny, a więc nieistnienia wierzycielności, zostaje przerzucony na dłużnika, a to w związku z domniemaniem istnienia wierzycielności, które powstało na skutek wystawienia i wydania weksla (uzasadnienie uchwały SN z dn. 7 stycznia 1967, III CZP 19/66, OSNCP 1968, poz. 79).

Ponieważ nabywca weksla in blanco nie może nabyć więcej uprawnień niż przysługiwały wierzycielowi osobistemu, stąd prawo dłużnika do powoływania się na wszystkie zarzuty przysługujące mu względem kontrahenta, którego roszczenie zabezpieczał weksel in blanco.

W przedmiotowej sprawie obrona pozwanego nakierowana została na wykazanie braku legitymacji aktualnego wierzyciela do wypełnienia weksla i przedstawienia go do wykupu oraz na zarzucie przedawnienia. W szczególności nie kwestionowano kwoty, na którą weksel wypełniony ani sposobu jej wyliczenia. Sąd Okręgowy wskazuje za Sądem Najwyższym, iż weryfikacja zarzutu dotyczącego wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z treścią zawartego porozumienia następuje poprzez zbadanie tzw. stosunku podstawowego łączącego wystawcę weksla z jego odbiorcą, z którego wynika (lub nie) określone roszczenie inkorporowane w treści wypełnionego weksla (wyrok z 13 grudnia 2012r. V CSK 21/12, Lex nr 129397). Podziela jednocześnie stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie, iż to pozwanego obciąża ciężar dowodu, iż weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem (wyroki: z dnia 28

października 2011r. VI ACa 546/11, Lex nr 1136133 i z dnia 25 września 2013r. I ACa 450/13, Lex nr 1383548), a takiemu obowiązkowi pozwani nie sprostali. W odniesieniu do tej kwestii nie mógł też przynieść skarżącym powodzenia zarzut naruszenia art.232 zd.2 kpc w zw. z art.6 kc mający polegać na dopuszczeniu przez Sąd Rejonowy z urzędu dowodów z akt spraw I Co (...Joraz Km (...)/. Podkreślić przy tym należy, iż w pozwie przywołano dowody z tych akt jako uzasadnienie dla dochodzonej kwoty (bankowy tytuł egzekucyjny nr (...)wystawiony przeciwko pozwanym, wniosek o wszczęcie egzekucji, postanowienie o umorzeniu egzekucji z dnia 22.020.2012r. wydane w sprawie Km (...) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Ostródzie A. R. (1)), a nadto wyciąg z ksiąg rachunkowych powodowego Funduszu i ewidencji analitycznej). Prawidłowość wskazanych w tych dokumentach kwot nie była przez pozwanych kwestionowana, a dodatkowo prawidłowość dochodzonej kwoty została zweryfikowana przez Sąd Rejonowy bez uchybienia treści umowy w zakresie jej naliczenia jak i bez błędu rachunkowego.

Nieskutecznie również zarzucili skarżący naruszenie art.123§1 kc , zgodnie z którym bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji uznającego za tego rodzaju czynność złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, co uczynił poprzednik prawny powoda w dniu 22 listopada 2011r. Zaprezentowane w apelacji wywody stanowiące polemikę z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004r. III CZP 101/03 z punktu widzenia wykładni językowej i z powołaniem się na odmienne poglądy doktryny, nie przekonują. Za czynności, o których mowa w art. 123 §1 pkt 1 kc uznawane są wszelkie akty konieczne do dochodzenia, ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, a złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu stanowi niezbędny warunek zaspokojenia roszczenia i ta konieczność stanowi o bezpośredniości , o której mowa we wskazanym przepisie. Nie sposób dystansować się od szerokiego uzasadnienia tezy przywołanej uchwały, ponieważ odwołuje się ono do założeń instytucji przedawnienia w ogólności. Chodzi o to, że po podjęciu czynności koniecznej we wskazanym wyżej znaczeniu, do czasu ukończenia wywołanego nią postępowania, uprawniony nie ma możliwości inicjowania dalszych stadiów postępowania, nie może więc podjąć innej czynności koniecznej, mogącej też przerwać bieg przedawnienia. Dlatego omawiane czynności nie tylko powodują przerwanie biegu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 kc), ale też jego zawieszenie aż do ukończenia postępowania wywołanego daną czynnością (art. 124 § 2 kc). Uregulowanie to odpowiada fundamentalnemu założeniu instytucji przedawnienia, zgodnie z którym, termin przedawnienia nie może biec, jeżeli uprawniony nie ma możliwości realizowania roszczenia (tak np. w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2003 r., V CK 13/03, OSP 2004, nr 4, poz. 53 i z dnia 9 maja 2003 r., V CK 24/03, nie publ. oraz uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2002 r., III CZP 72/01, OSNC 2002, nr 9, poz. 107). Konsekwencją stanowiska odmiennego, do którego starał się przekonać skarżący, byłaby niemożność przerwania biegu terminu przedawnienia przez złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, ale i kontynuowanie biegu tego terminu w okresie postępowania klauzulowego, pomimo niemożności przerwania go w tym czasie przez uprawnionego za pomocą wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego ani w jakikolwiek inny sposób, co przeciwstawia się logice i idei przedawnienia.

Z tych wszystkich przyczyn apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art.385 kpc z odpowiednim do wyniku postępowania odwoławczego na podstawie art.98§1 kpc w zw. z art.101 kpc w zw. z ar.391§1 kpc.